

VECUMNIEKU NOVADA BĀRIŅTIESA

Rīgas iela 29A, Vecumnieki, Vecumnieku novads, Latvija, LV-3933. Tālrunis/fakss 63960527, evita.caune@vecumnieki.lv

Vecumnieku novadā

2019.gada 25.februārī

Nr. 1-14/2019/186

Vecumnieku novada domes priekšsēdētājam Guntim Kalniņam
Vecumnieku novada domes deputātiem
vecumnieki@vecumnieki.lv

Bāriņtiesas pārskats par darbību 2018.gadā

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturto daļu bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības Domei pārskatu par savu darbību.

Vecumnieku novada bāriņtiesa (turpmāk tekstā – Bāriņtiesa) darbojas saskaņā ar normatīvajiem aktiem, pilda amata pienākumus sešos Vecumnieku novada pagastos prioritāri nodrošinot bērnu un citu personu ar ierobežotu rīcībspēju tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Bāriņtiesa lietas izskata bāriņtiesa sēdēs un koleģiāli pieņem lēmumus.

Bāriņtiesas sastāvā strādā bāriņtiesas priekšsēdētāja, bāriņtiesas priekšsēdētājas vietniece un trīs bāriņtiesas locekles.

2018.gadā tika veikts darbs ar Vecumnieku novada administratīvajā teritorijā deklarētām un faktiski dzīvojošām ģimenēm, kurās saskatītas problēmas bērnu tiesību ievērošanā. Pildot amata pienākumus Bāriņtiesas amatpersonas 34 ģimenēs konstatējusi bērnu tiesību pārkāpumus, par ko Bāriņtiesa ir ziņojusi Vecumnieku novada domes sociālajam dienestam vai Valsts policijai.

Ar Bāriņtiesas lēmumu 13 vecākiem (6 – mātēm un 7 – tēviem) tika pārtrauktas bērnu aizgādības tiesības. No tiem 8 vecāki bija izturējušies vardarbīgi pret saviem bērniem, par ko ziņots Valsts policijai.

Ar tiesas spriedumu uz Bāriņtiesas pieteikuma pamata 9 vecākiem atņemtas bērnu aizgādības tiesības.

Pārskata periodā viens bāriņtiesas lēmums pārsūdzēts administratīvajā tiesā. Bāriņtiesas pieņemtais lēmums ar tiesas spriedumu atstāts spēkā.

Bāriņtiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētājas vietniece un locekles ir piedalījušās 36 tiesas sēdēs:

PROCESS	TIESA	BĀRIŅTIESAS STATUSS	SKAITS
Civilprocess	Zegales rajona tiesa (Bauskā)	Prasītājs	9
		Insitūcija	6
		Trešā persona	4
		Pārstāvis	5
	Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa	Prasītājs	4

Kriminālprocess	Zemgales rajona tiesa (Bauskā)	Nepilngadīgā pārstāvis	4
		Nepilngadīgā likumiskais pārstāvis	3
Administratīvais process	Administratīvā rajona tiesa Rīgas tiesu nams	Atbildētājs	1
			Kopā: 36

Viens no Bāriņtiesas uzdevumiem ir aizbildnības un aizgādības uzraudzība. Bāriņtiesa ne retāk kā vienu reizi gadā apseko aizbildņu ģimenes un aizbildnībā esošos bērnus, par ko noformē dzīves apstākļu pārbaudes aktus un sarunu protokolus, kuri glabājas aizbildnības lietās. Aizbildņi līdz katra gada 1.februārim Bāriņtiesā iesniedz norēķina par aizbildnības pārvaldību un naudas līdzekļu izlietojumu. Bāriņtiesa vismaz reizi gadā pieprasa ģimeni raksturojošu informāciju, tajā skaitā izglītības iestādēm un ģimenes ārstiem, par to, vai aizbildnis pienācīgi rūpējas par saviem aizbilstamajiem, kas viņam jāveic saskaņā ar Civillikumā noteikto. Aizbildņa pienākumus uz 2018.gada 31.decembri Vecumnieku novadā atbildīgi veic 20 personas, kuru aizbildnībā ir 26 Vecumnieku novada bērni.

15 Vecumnieku novada bērni uzturas citu pašvaldību aizbildņu ģimenēs.

Uz 2018.gada 31.decembri kopumā **ārpusģimenes aprūpē atrodas 58 novada bērni**, no tiem: 15 - audžuģimenes, 41 - aizbildņu ģimenēs, 2 - bērni ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā (turpmāk tekstā – institūcija).

Ārpusģimenes aprūpes iestādēs uz 2018.gada 31.decembri uzturas 2 bērni. Bāriņtiesa ik gadu apciemo ārpusģimenes aprūpes iestādēs dzīvojošos bērnus, lai veiktu ar viņiem pārrunas, noskaidrotu bērnu viedokļus par dzīves apstākļiem ārpusģimenes aprūpes iestādē, iepazītos un izvērtētu bērna dzīves apstākļus, to atbilstību bērna vajadzībām.

Vecumnieku novadā ir 5 (piecas) audžuģimenes, no kurām vienā ir ievietoti divi citas pašvaldības bērni, otrā – viens citas pašvaldības bērns, viens Vecumnieku novada bērni, trešajā - viens citas pašvaldības bērns un otrs Vecumnieku novada bērns, ceturtajā – viens citas pašvaldības bērns, bet piektajā audžuģimenē bērni nav ievietoti attaisnojošu iemeslu dēļ. 13 (trīspadsmit) Vecumnieku novada bērni dzīvo citu pašvaldību audžuģimenes.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām Bāriņtiesa Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai ir pieprasījusi un izsniegusi apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kuri ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes izbeigšanās. 2018.gadā pilngadīgi palika 6 (seši), bet 2019.gadā pilngadību sasniegs 6 (seši) ārpusģimenes aprūpē esoši bērni.

Par 6 bērniem pieņemts lēmums ar atzinumu, ka bērnu nodošana citas personas aprūpē Latvijā atbilst bērna interesēm, jo vecāki izbrauc strādāt uz ārzemēm uz laiku, kas ilgāks par 3 mēnešiem.

Pārskata periodā pieņemti 13 lēmumi par nepilngadīgo bērnu mantisko interešu nodrošināšanu vai aizstāvību.

Bāriņtiesas uzraudzībā ir 16 pilngadīgas personas, kurām ar tiesas spriedumu ir noteikti rīcībspējas ierobežojumi un, kuras atrodas 15 citu personu aizgādībā. Bāriņtiesas lietvedībā ir 16 administratīvās lietas par aizgādības nodibināšanu un aizgādņa iecelšanu personai ar ierobežotu rīcībspēju. Katru gadu Bāriņtiesa šīs personas apseko dzīves vietās – ģimenēs vai aprūpes iestādēs, par pārbaudi sastādot dzīves apstākļu pārbaudes aktu, uzklauša personu viedokli, kas tiek fiksēts sarunas protokolos, un šie dokumenti glabājas Bāriņtiesas aizgādības lietās.

Pildot Bāriņtiesas funkcijas, katrā lietā tiek pieprasīti un sagatavoti dokumenti tiesiska un objektīva lēmuma pieņemšanai. Visiem dokumentiem, kas atrodas Bāriņtiesas lietvedībā ir ierobežotas pieejamības statuss, ar likumu ir noteikts personu loks, kuras drīkst iepazīties ar lietvedības dokumentiem. Lai pieņemtu motivētus lēmumus, Bāriņtiesa sagatavo lietu, iegūstot

dažādus pierādījumus: ziņas, informāciju no trešajām personām, veicot pārrunas, apsekošanas, noformējot sarunas protokolus, apsekošanas aktus, pieprasot psihologu, ģimenes ārstu, narkologu, psihiatru atzinumus.

Bāriņtiesa pēc lēmumu pieņemšanas par aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu, par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu, par aizbildnības izbeigšanos un aizbildņa atlaišanu vai atcelšanu, kā arī par aizgādņa iecelšanu vai atlaiša, trīs darba dienu laikā ievada ziņas PMLP datu bāzē.

Bāriņtiesai iesniedz ziņas VSAA par personām, kurām ir tiesības vai ir izbeigušās tiesības uz valsts sociālajiem pabalstiem trīs darba dienu laikā pēc lēmumu pieņemšanas.

Bāriņtiesa atbilstoši normatīvo aktu prasībām ievada ziņas par nepilngadīgām personām IeM IC NPAIS (nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēma) sistēmā.

Bāriņtiesa atbilstoši normatīvajiem aktiem iesniedz ziņas UGF par pieņemtajiem lēmumiem par aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu, par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu, par aizbildnības izbeigšanos un aizbildņa atlaišanu vai atcelšanu.

Dokumentu aprīte pārskata periodā

Gads	01.01.18.-31.12.18.
Saņemtie iesniegumi, pēc kuriem uzsāktas administratīvās lietas	53
Saņemtie dokumenti	879
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām (nosūtītie dokumenti)	998

Bāriņtiesai ir savs arhīvs, kurā glabājas, pastāvīgi, ilgtermiņa, īstermiņa glabājamās lietas, adopcijas lietas, testamenti, darījumi, pilnvaras u.c. dokumenti. Bāriņtiesa 2018.gadā sistematizēja, atlasīja un sakārtoja Bāriņtiesas arhīvu par periodu no 2013.- 2014.gadam. Ir saskaņojusi ar Latvijas Nacionālā arhīva Jelgavas zonālo valsts arhīvu Bāriņtiesas pastāvīgi glabājamo dokumentu nodošanu pastāvīgā valsts glabāšanā - Stelpes pagasttiesas 2004.gada dokumentus, Bārbeles pagasttiesas dokumentus no 2001.-2007.gadam, Vecumnieku pagasttiesas 2004.gada dokumenti, Skaistkalnes pagasttiesas 2004.gada dokumentus. 2018.gadā nodoti dokumenti pastāvīgā valsts glabāšanā – Vecumnieku pagasttiesa 2002., 2003.gads, Bārbeles pagasttiesa 2001-2003, Skaistkalnes pagasttiesa 2001-2003, Stelpes pagasttiesa 2002. 2003.

Bāriņtiesas aktīvajā lietvedībā atrodas 230 lietas, bet pārskata gadā ierosinātas 42 jaunas lietas.

Bāriņtiesas lietvedībā esošo administratīvo lietu skaits

Gads	01.01.2018. – 31.12.2018.
KOPĀ	230
Aizgādības tiesību lietas	56
Aizgādības lietas	16
Bērna mantas pārvaldība	32
Sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensiju izmaksa	17
Aizbildnības lietas	52
Ievietošana institūcijā	1
Bērna vārda un uzvārda maiņa	1
Bērnu nodošana aprūpē citai personai	15
Audžuģimenes lietas	5

Bērnu ievietošana audžuģimenēs	16
Citas lietas	19

Atskaites periodā pieņemtie lēmumi

Gads	01.01.2018. – 31.12.2018.
Pieņemto lēmumu skaits	100
Bērnu aizgādības tiesību pārtraukšana un atjaunošana	pārtraukšana – 9 (tajā skaitā 5 vienpersoniski pieņemti lēmumi)
Par aizbildnības nodibināšanu	8
Par aizgādņa iecelšanu promesošas vai bezvēsts pazudušas personas mantai	2
Par viesģimenes statusa piešķiršanu	1
Par atļauju rīkoties ar bērna mantu	8
Lēmumi lietās par bērnu ievietošanu institūcijās	1
Aizgādības tiesību atjaunošana	6
Lēmumi lietās par bērnu nodošanu citas personas aprūpē	3
Personu izvērtēšana atbilstībai aizbildņa pienākumu veikšanai	1
Par atļauju bērnam pieņemt mantojumu	5
Par atļauju bērnam šķērsot LR valsts robežu un bērna nodošana aprūpē ārvalstīs dzīvojošam pilsonim	4
Par uzvārda maiņu	1
Par valsts pabalsta izmaksāšanu	3
Pēc tiesas pieprasījuma sniegtie atzinumi	5
Citi lēmumi	43

Visās lietās, kas skar bērnu tiesību un interešu nodrošināšanu, Bāriņtiesa aktīvi un veiksmīgi sadarbojas ar Valsts policiju, Vecumnieku novada kārtības dienestu, Vecumnieku novada domes sociālo dienestu un citu pašvaldību sociālajiem dienestiem un bāriņtiesām, izglītības un medicīnas iestādēm, krīzes centriem un citiem speciālistiem.

Bāriņtiesa iesaistījusi situāciju risināšanā, kad skolēni neapmeklēja izglītības iestādes, pārkāpj uzvedības noteikumus un nepakļaujas audzināšanai.

Bāriņtiesa aicina personas uz pārrunām, veic izskaidrojošu, profilaktisku darbu un preventīvus pasākumus bērnu, jauniešu un vecāku izglītošanai un tiesiskai aizsardzībai.

Bāriņtiesa, pamatojoties uz saņemto informāciju, par iespējamu bērnu tiesību un interešu pārkāpumu, apseko ģimeni, veic pārrunas ar ģimenes locekļiem, pieprasa un iegūst papildus informāciju par ģimeni un informē Sociālo dienestu par psihosociālā darba veikšanu ar ģimeni, lai šāda rakstura pārkāpumi neatkārtotos.

Lai efektīvi nodrošinātu bērnu tiesību un interešu aizsardzību, Bāriņtiesa 2018.gadā regulāri rīkoja un piedalījās starpinstiuciju sanāksmēs kopā ar Sociālo dienestu, Kārtības dienestu, Valsts policiju un Probācijas dienestu.

Bāriņtiesa ir palīdzējusi sagatavot privātpersonu prasības pieteikumus tiesai uzturlīdzekļu piedziņai un pagaidu aizsardzībai pret vardarbību kopumā 28 gadījumos.

Bāriņtiesa kā nepilngadīga bērna pārstāvis 2018.gadā ir iesniegusi 2 (divus) pieteikumus tiesā par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, no kuriem abos gadījumos pieteikumi apmierināti pilnībā.

Bāriņtiesa ikgadu VBTAI sniedz iepriekšējā gada statistikas pārskatu par Bāriņtiesas darbu.

Ņemot vērā, ka Vecumnieku novadā nav notāra, Bāriņtiesa Civillikumā paredzētajos gadījumos sniedz palīdzību mantojumu lietu kārtošānā, gādā par mantojuma apsardzību, kā arī izdara apliecinājumus un citus Bāriņtiesu likumā noteiktos uzdevumus, nodrošinot pakalpojumus Vecumnieku novada iedzīvotājiem darījuma akta projektu sagatavošanā, apliecināšanā, testamentu sastādīšanā un atsaukšanā, pilnvaru sagatavošanā, apliecināšanā un atsaukšanā, kopiju, norakstu, izrakstu pareizības apliecināšanā, nostiprinājuma lūgumu sastādīšanā.

Izpildītie apliecinājumi pārskata periodā

Pagasts	Skaits	Iekasētā summa (euro)
Vecumnieku pagastā	291	2350.10
Skaistkalnes pagastā	24	247.28
Valles pagastā	23	168.49
Stelpes pagastā	22	262.23
Bārbeles pagastā	28	272.47
Kurmenes pagastā	22	214.88
Izdarīto apliecinājumu skaits kopā	410	3543.17 euro

Kopā veikti 410 apliecinājumi. Ar likumu ir noteiktas valsts nodevas par Bāriņtiesas pakalpojumiem, kurus ieskaita pašvaldības budžetā, kopsummā iekasējot 2018.gadā 3542.17 euro.

2018.gadā Bāriņtiesas amatpersonas ir apmeklējušas VBTAI organizētos seminārus un lekcijas, praktiskās darbnīcas Latvijas pašvaldību mācību centrā, lai pilnveidotu savas zināšanas.

Joprojām daudzi iedzīvotāji – gan Vecumnieku novada, gan citu novadu, vēlas izmantot un pozitīvi novērtē Bāriņtiesas darbinieku sniegto bezmaksas palīdzību juridisku jautājumu risināšanā.

2018.gada 17.martā Skaistkalnes tautas namā notika kārtējais Vecumnieku novada bāriņtiesas rīkotais pateicības pasākums, kurš tika veltīts aizbildņu ģimenēm un audžuģimenēm. Uz pasākumu ieradās ģimenes ar bērniem no visas Latvijas – kopā 110 persona.

Bāriņtiesa darbojas Latvijas bāriņtiesu darbinieku asociācijā ar mērķi sekmēt bāriņtiesu darbinieku profesionālo izaugsmi, apspriest normatīvo aktu projektus un izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem, risināt jautājumus bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveidošanā un citus bāriņtiesu kompetencē esošos jautājumus, popularizēt pozitīvo pieredzi bāriņtiesu darbā.

Bāriņtiesa strādājot pie prioritātēm, lai bērniem būtu iespēja dzīvot ģimeniskā vidē, ar pašvaldības laikraksta starpniecību uzrunāja Vecumnieku novada iedzīvotājus un lūdza pārdomāt savas spējas un vēlmi sniegt ģimenisku vidi bērniem, kļūstot par audžuģimeni, viesģimeni vai aizbildni.

Bāriņtiesa 2018.gada 17.decembrī Vecumnieku novada tautas nama mazajā zālē aicināja uz tikšanos Vecumnieku novada ģimenes, kuras kaut reizi ir domājušas par iespēju kļūt par audžuģimeni. Tikšanās laikā galvenokārt runāja par audžuģimenēm, bet pastāstīja arī par viesģimenēm, aizbildnību un arī adopciju. Brīvā gaisotnē ģimenēm bija iespēja dalīties pieredzē par audžuģimenes misiju un pienākumiem, priecīgajiem brīžiem un grūtībām

aprūpējot bez vecāku gādības palikušus bērnus. Tikšanās laikā pārrunāja arī pašvaldības uzdevumus audžuģimeņu un aizbildņu atbalstam. Savā pieredzē dalījās pieredzes bagātā audžumāte, kā arī Biedrības "Profesionālo audžuģimeņu apvienība "Terēze"" vadītāja Ārija Martukāne.

2018.gada 7.septembrī tika atklāts pirmais ārpusģimenes aprūpes atbalsta centrs aizbildņu, adoptētāju un audžuģimenēm Bauskas novada Īslīces SOS ciematā.

Izdegšanas risks ir bieža parādība atbalstošo profesiju pārstāvjiem. Izdegšana ir darbos, kuros ir augsts stresa līmenis, darbs ar cilvēkiem un liels enerģijas patēriņš. Lai gan bāriņtiesā dominē juridiskais aspekts, emocionālā izdegšana bāriņtiesā ir aktuāla. Likumdevējs no 01.04.2016. noteica, ka pašvaldībai pienākums nodrošināt mērķtiecīgi organizētu konsultatīvu, izglītojošu un psiholoģisku atbalstu bāriņtiesas darbiniekiem, lai pilnveidotu viņu profesionālo kompetenci un profesionālās darbības kvalitāti. Bāriņtiesas komandai šis atbalsts tiek turpināts arī 2018.gadā reizi mēnesī organizējot supervīziju, ko vada psihoterapeite Dace Blaževica, kurai ir eksperta pieredze starptautiskos projektos darbā ar vardarbības situāciju risināšanu un starpprofesionāļu un starpinstitucionālās sadarbības veidošanu, supervīzijas procesā tiek apspriesti visi aktuālie gadījumi un problēmas Bāriņtiesas darbā.

Bāriņtiesa arī turpmāk veiks darba uzdevumus atbilstoši saistošo normatīvo aktu prasībām un turpinās darbu pie prioritātēm, tās ir:

1. Meklēs iespējas bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem nodrošināt ģimenisku vidi.

2. Veiks uzraudzību aizbildņu, aizgādņu un audžuģimeņu darbībā.

3. Sociālajam dienestam sniegs informāciju par ģimenēm, kurās nav pietiekami nodrošināti apstākļi bērnu izglītošanai un audzināšanai, lai saglabātu iespēju bērnam uzaugt bioloģiskajā ģimenē.

4. Pārstāvēs bērnus un personas ar ierobežotu rīcībspēju valsts un tiesu iestādēs, ievērojot šo personu vislabākās intereses.

Ar cieņu,

Bāriņtiesas priekšsēdētāja (*personiskais paraksts) Evita Caune

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

E.Caune
29397043